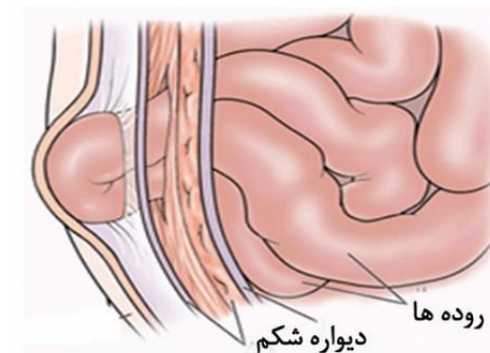




بیمارستان شهید اشرفی خمینی شهر



فتق ناف

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

منابع: ClinicalKey, WebMD, Mayo clinic

❖ شرح بیماری

فتق عبارت است از بیرون زدگی یک عضو از درون سوراخ موجود در دیواره‌ی حفره‌ی ای که آن عضو در آن قرار دارد، خیلی اوقات این عضو بیرون آمده خود به خود و یا با حرکتی سر جای خود باز می‌گردد. فتق ناف به بیرون زدن احشاء شکمی از سوراخ داخل ناف به زیر پوست شکم گفته می‌شود.

هنگامی که جنین در حال رشد و کامل شدن در شکم مادر می‌باشد، درد دیواره شکم جنین، مجرا یا شکاف کوچکی وجود دارد که بند ناف از این طریق جنین را به جفت وصل می‌کند، بعد از تولد این مجرا بسته می‌شود. گاهی این ماهیچه به طور کامل ترمیم نمی‌شود و در این صورت مجرای در آن باقی می‌ماند، در این صورت حلقه‌ای از روده می‌تواند وارد این قسمت معیوب از ماهیچه شکم شده و تشکیل فتق دهد.

❖ علائم

از علائم شایع در زمان بروز فتق ناف می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

✓ فتق ناف به شکل برآمدگی در ناحیه ناف ظاهر می‌شود، تورم و برآمدگی در زمان گریه طفل برجسته

تر و مشخص تر می‌گردد و در زمان آرام بودن و یا دراز کشیدن بچه کوچکتر شده و یا حتی ممکن است محو گردد.

✓ معمولاً درد وجود ندارد.

❖ علل شایع

از عواملی که در دوران های مختلف باعث ایجاد فتق می‌شوند می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

✓ در کودکان به علت کامل بسته نشدن الیاف ناف
✓ در بزرگسالان: جراحی، بارداری پیاپی، یبوست مزمن، استفراغ های مکرر، آب آوردن شکم، برداشتن اجسام سنگین به طور ناگهانی



❖ عوارض احتمالی

اگر فتق باعث درد، بی تاب و بی قراری و گریه در کودک شود ممکن است ناشی از گیر افتادن روده باشد و مراجعه اورژانسی به پزشک ضروری است. از دیگر عوارض فتق می‌توان به عفونت، خونریزی و انسداد روده اشاره کرد.



❖ تشخیص

پزشک جهت تشخیص فتق نافی اقدامات زیر را انجام می‌دهد:

- ✓ پزشک ممکن است وجود فتق را در یک معاینه معمولی تشخیص دهد. توده ممکن است در شیرخواران و کودکان به جز زمان گریه یا سرفه نامشخص باشد.
- ✓ پزشک ممکن است دستور گرفتن عکس رادیولوژی یا



سونوگرافی از شکم جهت بررسی دقیق تر روده ها را بدهد.

❖ درمان

پزشک جهت درمان با توجه به وضعیت فتق نافی اقدامات زیر را انجام می‌دهد:

- ✓ درمان فتق نافی در کودکان بر اساس سن کودک، اندازه، شکل و علائم فتق وجود یا عدم وجود درد

متفاوت خواهد بود و در چنین مواردی تصمیم گیری

بر اساس معاینه پزشک می‌باشد.

- ✓ در صورت نیاز به اقدام جراحی نیز زمان جراحی توسط پزشک مشخص می‌شود.
- ✓ تقریباً همه فتق ها به جراحی نیاز دارند و جراحی ترجیحاً قبل از اینکه عوارض رخ دهد، باید انجام گیرد تا قسمت فتق یافته روده به جایش برگردانده شده و عضلات ضعیف دیواره شکم ترمیم شوند.



❖ فعالیت

در صورت بروز فتق نافی فعالیت‌ها در محدوده های زیر انجام می‌شود:

- ✓ از برداشتن وسایل سنگین خودداری کنید
- ✓ فعالیت‌های سبک را معمولاً می‌توان در عرض چند روز بعد از عمل آغاز کرد.

❖ رژیم غذایی و تغذیه

در صورت بروز فتق نافی رژیم غذایی به صورت زیر تنظیم شود:

- ✓ ممنوعیت غذایی وجود ندارد.
- ✓ در شیرخواران شیر مادر ادامه یابد.
- ✓ طی دو هفته اول از مصرف غذاهای نفاخ جلوگیری شود.

❖ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

- ✓ در صورت خارج شدن ترشح از محل بخیه و تورم
- ✓ قرمزی و دردناک شدن محل
- ✓ تب بالا